

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบาย
สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอ
โพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร สรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม
และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัด
สกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและ
ตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัด
สกลนคร
3. เพื่อติดตาม และประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และ
ตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัด
สกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย มีดังนี้

1. ได้ทราบสภาพ ปัญหา และความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และ
ตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัด
สกลนคร
2. ได้แนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบาย
สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร
3. ได้ทราบผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบ
นโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร
4. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่
สนใจในการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนนำไปประยุกต์ใช้

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

- (1) ขั้นตอนการเตรียม - ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการกำหนดและตรวจสอบนโยบายสาธารณะของประชาชน
 - ศึกษาบริบทของชุมชน
- (2) ขั้นตอนวางแผนพัฒนา (Plan) - ร่วมกันวางแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะ และร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนา
- (3) ขั้นตอนการพัฒนาและสังเกต (Act and Observe) ร่วมกันปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ควบคู่กับการติดตามและประเมินผล การดำเนินการโดยจัดเวทีสาธารณะ ประชาคมหมู่บ้าน สนทนากลุ่มย่อย จัดทำแผนพัฒนาตำบล และประชุมเชิงปฏิบัติการ
- (4) ขั้นสะท้อนผล (Reelect) - ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี 2) หาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี พื้นที่เป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 10 หมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประชาชนทั่วไป 10 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 12 คน รวม 120 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 20 คน ผู้ใหญ่บ้าน 10 คน ข้าราชการในพื้นที่ตำบลบ้านแป้น 20 คน และนักวิชาการในพื้นที่ 10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบบันทึกการดำเนินงาน และแบบวัดความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบข้อมูลคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และนำเสนอโดยความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น

1.1 สภาพการณ์มีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าในปัจจุบันการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับน้อย เพราะประชาชนอ้างว่าไม่มีเวลาเข้าร่วมเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน

1.2 ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนทั่วไปขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการมีส่วนร่วมไม่มีเวลาเข้าร่วมในกิจกรรม ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพส่วนตัว ประชาชนขาดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมบางหมู่บ้านประชาชนขาดความมั่นใจไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ หรือนำเสนอปัญหาของชุมชน

1.3 ความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการเข้าร่วมทุกขั้นตอน มี 5 ขั้นตอน คือ

1) ร่วมศึกษาสภาพปัญหา 2) ร่วมค้นหาสาเหตุปัญหา 3) ร่วมกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา 4) ร่วมลงมือปฏิบัติ 5) ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น มี 7 แนวทาง คือ 1) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการมีส่วนร่วม 2) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) ร่วมจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย 4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหลอมรวมและบูรณาการ 5) ร่วมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน 6) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำต้นแบบการเรียนรู้ของประชาชน 7) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ความรู้

3. ผลการดำเนินงานการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะตั้งแต่ขั้นวางแผนพัฒนา กำหนดแนวทางการพัฒนา นำเสนอโครงการ กิจกรรมและนโยบายสาธารณะตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน หลอมรวมแผนพัฒนาตำบล จัดเวทีประชาคมตำบล จัดประชุมเพื่อถอดบทเรียน และกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม แต่ยังมีส่วนร่วมในระดับน้อยในขั้นตอนการติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

4. สะท้อนผลการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปของกลุ่มองค์กร และเครือข่าย

4.2 ช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ เวทีประชาคมหมู่บ้าน เวทีสาธารณะ ร่วมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนพัฒนาตำบล

4.3 ปัจจัย เงื่อนไขที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยทางตรง มาจาก ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ปัญหาทางอ้อม มาจากวัฒนธรรมทางการเมืองของ ฝ่ายบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1.แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหลายแนวทาง เช่น การอบรม การสัมมนา การวิจัย การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกทักษะ การจัดทำแผน เป็นต้น แต่ละแนวทางมีความเหมาะสมกับด้านที่ต้องการพัฒนาตามปัญหา ความต้องการของแต่ละชุมชนที่แตกต่าง กัน บางแนวทางต้องใช้เวลา และงบประมาณ ดังนั้น ถ้าต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ได้ผลดี จะต้องศึกษาถึงความต้องการและแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลมากขึ้น

1.2.การพัฒนาโดยใช้แนวทางการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการฝึกทักษะการปฏิบัติงาน ถ้าจะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต้องมีการติดตามผล ว่าได้นำความรู้ ทักษะที่ได้จากการอบรมไป ปรับปรุง และพัฒนางานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นหรือไม่หรือมีปัญหาอย่างไร

1.3.แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล องค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้มีส่วนร่วมใน รูปของกลุ่มประชาชน ส่งเสริมในรูปขององค์กร และเครือข่าย

2. ข้อเสนอแนะทางในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1.ควรศึกษาถึงศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.ควรศึกษาถึงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น